

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

God. V.

Broj 27.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro. PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 170, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 225. Na po i na cijelu godinu razmjerno više. Pojedini broj stoji 16 lilara. Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
3. srpnja 1910.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcionom dijelu 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglas, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Današnji naš list (vrazov broj) donosi posebni književni prilog i obasće osam stranica. Sadržaj mu je ovaj: Josip Milaković — Sarajevo: „Na grobu Vrazove Ljubice“. Fran Hrčić — Samobor: „O Stanku Vrazu“. Bogumil Toni — Samobor: „Na Ljubičinom grobu“. Dr. Ljudevit Šole — Samobor: „Ljubici“. Mate Malinar — Samobor: „Nacionalni i ljubavni idealizam Stanka Vraza“. Bogumil Toni — Samobor: „Iz života Vrazove Ljubice“. Fran Hrčić — Samobor: „Vrazov portret i njegov slikar“.

Njemu je pače sveta dužnost, da se natječe i izdigne u priredjenju Vrazove proslave i da svoju pletetnu poštu prema Stanku Vrazu manifestira na poseban i osobit način. Ta ne smijemo da zaboravimo, da je naš liječi Samobor bio gnijezdo ilirizma, i da su se baš kod nas sastajali prvaci ilirskoga pokreta, koji su ovdje dali impuls mnogom narodnom uspjehu, upaljivali sjajne plamenove na oltaru narodnoga preporodjenja koji nikada ne utrnjuju.

To je naš ponos, a ova uspomena mora za nas biti svetinja, pohranjena duboko u srcima našim.

Samobor već je podignuo u svojoj sredini jednom velikom iliru spomen-ploču. To je Livadić, prijatelj Vrazov, skladatelj hrvatske himne „Još Hrvatska“ koja će živjeti dok bude Hrvatske i Hrvata. Trg. zastupstvo nazvalo je jedan put u kićenom Anin-perivoju Vrazovim, onaj što vodi do crkvice sv. Ane, otkuda je Vraz ispod slavenskih lipa pozirao na bijeli Samobor, u kome je živjela njegova Ljubica, pjesnički njegov ideal. A njezin grob još uvijek stoji zapušten, gotovo zaboravljen. — — Može li to tako dulje biti, smijemo li dopustiti, da na Ljubičinom grobu raste korov i da se prepusti zaboravi grob jedne žene, koja je podala nadahnuća Vrazu da spjeva svoje nježne Djulabije?! Mi smo već višeput naglasili potrebu da se ovaj samotni grob dolično i označi, apelovali smo na naše građanstvo, na našu općinu i novčane zavode. Mi smo znali, da naš glas ne će ostati glas

vapijućega. I nijesmo se prevarili. Došla je i lijepa zgoda: stogodišnjica Vrazova rođenja. Osnovao se odbor za podignuće spomenika, što je ustrajno i živo pregnuo oko svoje zadaće i kuca na vrata naših sugrađana preko požrtvovnih gospojica, koje su u prvom redu i zvane, da učestvuju u nastojanju, koje ide zatim, da se digne spomenik ženi. Danas je proslava Stanka Vraza u Samoboru. Čist prihod namijenjen je Ljubičinom spomeniku. Može li se ljepša i dostojnija svrha zamisliti nego Vrazovu slavu spojiti s nanjjerom, da se uredi grob njegove Laure?

Na Samoboru je, na njegovom građanstvu je, da si danas osvijetla lice i pokaže smisla, volje i ljubavi za ovu kulturnu slavu, za plemenitu namjeru, s kojom se veže ova proslava. To će nas prodići pred svijetom, pružiti novi dokaz naše svijesti, naše požrtvovnosti i našeg domovinskog i lokalnog patriotizma. Nitko se danas ne smije da ogлуši apelu odborovu, svak treba da pruži makar sitan obol za podignuće spomenika. Samo tako može se u dogledno vrijeme ostvariti ova zamisao, a Samobor pokazati, da je izvršio jednu svoju patriot-sku dužnost.

Mi i ne sumjamo da će tako biti, jer nam je poznato, da je svaka rodoljubiva akcija naša u Samoboru odziva i shvaćanja, pa će morati i današnja. No mi se ovom zgodom ne možemo zaustaviti u samom nijestu, nego stavljamo živo na srce i svim našim Samoborcima, koji žive izvan svoga

Vrazova proslava.

30. lipnja o. g. navršilo se ravno stotinu godina, što se u Cerovcu u općini Žerovići rodio bogodani pjesnik Stanko Vraz. Stotu godišnjicu rođenja Vrazova proslavit će hrvatski i slovenski narod na osobito svečan način, dajući time doličnu poštu jednomu od prvih i najumnijih ilirskih pobornika i najidealnijih radenika.

Tko znade, što je donio ilirski preporod našem narodu u kulturnom, socijalnom i političkom pogledu, tko umije pravo ocijeniti one velike, znamenite i neprolazne tekovine, što su ih narodni preporoditelji namirli budućim pokolenjima, koja na tim temeljima nastavljaju i dogradjuju veliko djelo napretka i narodne kulture, taj će i znati shvatiti zamašaj i značenje slave, što je naš narod posvećuje jednomu od svojih ponajboljih sinova, komu puno i pono duguje za njegov golemi trud i žarko otadžbeništvo.

U tom slavlju nije mogao, a nije smion ni Samobor zaostati.

BOGUMIL TONI — SAMOBOR: IZ ŽIVOTA VRAZOVE LJUBICE.

Na Trgu Leopolda Salvatora, u kući gdje. Dočkal, u koju se nedavno preselila jedna naša kulturna institucija časne prošlosti — „Hrvatska čitaonica“, rodila se Julijana Cantilly. Bilo je to 26. prosinca 1812. Njezin otac, Antun Cantilly bijaše uvaženi samoborski trgovac, a poslije i podnačelnik. Dječak je imao u vlastitoj gore spomenutoj kući. Majka Julijana bila je sestra oca hrvatskoga preporoda, Dra. Ljudevita Gaja. Julijana bijaše jedinica i njezini su je roditelji ljubili kō zjenicu oka. Od milog živahnog rjeteta, čijim je srebrnim smiješkom odzvanjala sva kuća, razvilo se krasno djevojče. Crnka vanredne krasote i rijetkih dražesti oćaravala je svojom ljepotom, svojim veselim temperamentom i svojim duševnim osobinama. U svakom kućnom poslu pokazivaše osobit mar, a svomu ocu znala je često pomagati u dućanu i dvoriti mušterije. Seljakinje iz okoline, koje su dolazile kupovati rupce i vrpce, nijesu se mogle dosta da nahvale ljubaznosti domaće gospodićne. Da je na mladoj krasnoj djevojci mnogo oko zapelo, to je ponjatno. I sam Ljudevit Gaj bijaše

zatravljen njenim ćarima. Pok. dvorski savjetnik pl. Sulyok za svoje mladosti strasno se zaljubio u Julijanu i imao najozbiljnije namjere, da je oženi. On joj u Samobor kroz više godina marljivo piše pisma puna ljubavnih izljeva. I Julijana bit će da je bila sklona ovoj ljubavi; ali neki obziri Sulyokovi prema vlastitoj rodbini odlučili su da nije došlo do ženidbe. Sulyok osta do smrti neženja, (kažu, upravo radi Julijane), a majka Julijina pominjući se ove ljubavi često je znala uzdahnuti: „Moja siromašna — siromašna Julika!“ Služavka u kući zdrava slovenska deklita, što je umjela zaviriti u tajne srca, reče jednom staroj gospodji (nišaneći na Julijine osjećaje): „Ja, veju, gospa, tist mi se nič ne dopada. Duga lubezen, teška bolezen“.

A materinje njeno srce osjećalo je i bez toga, da je blizu smrt te ljubavi i da ne će njezino dijete nikada dovesti k žudjenoj sreći.

Poslije se zbude te je osvanuo u kući Cantillyjevoj kao prosac trgovac Edvard Engler. Bilo je pristao ćovjek i imućan. Brojilo je 6000 for. u gotovome, a taj je novac za tadanje vrijeme puno znaćio. Julijani bijaše blizu 25 godina i ćini se, da se roditelji

ubrzio sprijateljše s idejom, da im kćerka podje za Englera. I Julijana nije se protivila, najzad tu bijaše posrijedi i ćeja roditeljska, a nju bi ona svagda znala da uvaćava. 19. oktobra 1837. stupila je Julijana pred oltar i postala ženom Edvarda Englera.

A dvije godine dana prije toga miadi ilirski poeta — Stanko Vraz pohodivši Samobor plane ćarkom, beskrajnom ljubaju prema Juliji. On ćezne za njom ko za svojom najvećom srećom i zapoćinje pjevati svoje ljupke „Djulabije“ u kojima je nazivlje „Ljubicom“. Pjeva joj jednako i kao djevojci i kao ženi drugoga; idejalna njegova ljubav ne jenjava ni ćaska, pa ni onda, kad joj polaće posljednje stihove na prerani grob.

Nije li i Ljubica štogod ćutjela za Vraza, ne zna se. No da je ona znala za njegovu ljubav, ljubav bijednoga ćesnika, koji je već naginjao na sućicu i nije ništa imao svoga do svoga srca, to se znade.

Ljubica ćim se udala, ostavlja Samobor i polazi s mućem u Ljubljano, gdje je on imao svoju trgovinu. Tu je vćerna žena svoga muća, dobra kućanica. Polazi mnogo k misi, pa je Ljubljancani nazivlju: „poboćnom Hrvaticom“. Ali njeno se crno sjajno oko nećto zamutilo, a preko lica sjela tiha

Javna zahvala.

Svemu vrlo cijenjenomu građanstvu, koje je našu neprežaljenu majku, babu odnosno punicu

Magdalenu Mihelić

sprovedo do vječnoga počinka budi ovim izrečena naša najsrdnija hvala. Napose zahvaljujemo g. dru. Juratoviću, koji joj je za njene bolesti požrtvovno pružao pomoć, gospodji Katarini Kazić, koja je za pokojnicu dobrohotno ustupila mjesta u svojoj obiteljskoj grobnici, te gospodjama Josipi Vanić u Krapini i Lauri Vakerl u Sv. Križu-Začretju, koje su nežaleći daljine puta pohrlele na sprovod svoje nekadašnje staresusjede. Svima još jednom naša zahvala, a od Boga obilna plaća.

Tugujuća rodbina.

Rendez-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište k „Lovačkom rogu.“

Noz i krasno uređjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvrсна kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluža. Cijene umjerene.

M. Pilaj, svratištar.

Opće poznata
Osječka

MARIJINA MAST

rabi se uspješno protiv pjege, nadalje za učuvanje lica, za njegu ruku itd.

Cijene jesu:

1 veliki lončić . . . . K 1-
1 mali lončić . . . . K -70

Salje se pouzecom i to najmanje 2 velika ili 3 mala lonč.

Ljekarna Najet Božjoj pomoći.
Ivana Govorkovića,
OSIJEK I, Slavonija.

U Samoboru se dobiva u ljekarnici M. KLEŠČIĆA.

Chinoferrin okrepljujuće sredstvo za slabe i nemoćne, te bolesne na želudcu. Boca od pol litre K 2-40.

Dr. Milana Biščana probavni prašak za želudac. Cijena kutiji 1 K.

Samoborska vinovica

za jačanje mišica i odstranjenja ušarnosti. Kod trganja i protiv glavobolji. — Cijena boci 1 K.

Balsam protiv kurjlm očima

Sigurno sredstvo. Cijena boci 1 K.

Švedske kapi. Staro i prokušano sredstvo proti bolesti želudca i pomanjkanju teka. Boce po 1 K i K 1-60.

Samoborske pilule za čišćenje.

Kutija K 1-20.

Praška za zube sve vrsti. Najfinije kefice za zube. Parfuma i sapuna samo najfinije vrste. Razne medicinske specialitete i kirurškičke sprave. Mineralne vode uvijek svježe punjene dobivaju se u

Ijekarni Mirka Kleščića

u Samoboru.

Poglavarstvo slob. i kr. pov. trgovišta Samobor.

Br. 2148-III.-1910. Samobor, 24. lipnja 1910
OGLAS.

Popis težadbenih promjena u zemljišnom posjedu porezne općine Samobor, — nakon što je po katastralnom izaslaniku ispitan i stanje stvari na licu mjesta konstatovano, — izložen je počevši od danas za vrijeme od 30 dana to jest do uključivo 24. srpnja t. g. svakome na javni uvid u uredskim prostorijama gornjeg poglavarstva.

Možebitni prigovor: proti razredu ili težadbenoj vrsti pojedinih čestica imaju se za vrijeme uredovnih sati u gornjem roku tim sigurnije usmeno ili pismeno podnijeti, — jer se na opotrage podnešene poslije opotražnog roka nikakov obzir ne će uzeti. —

Načelnik:
u z. Vuković.

Prvi Samoborski umjetni mlin na čigre s valcima

i tvornica ječmenove kaše.

Izradjuje najfinije pšenično brašno i ječmenovu kašu uz najjeftinije cijene, te se preporučuje cijenjenom općinstvu Samobora i okoline.

Andro Nagode, Samobor.

Odlikovan: Krško 1902., Zagreb 1906.

Utemeljeno god. 1872.

Najstarija trgovina

mješovite robe na veliko i na malo

E. Presečki u Samoboru

preporučuje za nadošlu sezonu gg. vinogradarima i gospodarima svoj najveći izbor

peronospora štrcaljke

kompletne i sve k ovim pripadajuće dijelove posebno.

Puhaljke za sumpor

najsolidnije gradjene.

Noževe i gumije za cijepiti.

Škare za vinograde i vočke.

Prave aussiške galice, sumpora I. vrste, dvostruko rafinovanog, rafije (like) bijele široke. Nadalje kosa, srpova i brusnih kamena najbolje vrste.

SAMOBORSKA TISKARA

I PAPIRNICA

SLAVKO ŠEK

SAMOBOR,

TRG NADVOJ. LEOPOLDA SALVATORA.

Preporuča se sl. p. n. općinstvu za točnu i solidnu izradbu svih tisarskih radnja, a napose veleč. gg. svećenima, župnim uredima, gg. učiteljima, kotarskim, općinskim i privatnim uredima, štedionicama, bankama, trgovcima, obrtnicima, gostioničarom itd. za izradbu tisarskanica, listovnih papira, računa, omota, memoranda, opomena, posjetnica, zaručnih i vjenčanih karta, osmrtnica itd. itd.

Prodaja papira uz tvorničke cijene na malo i veliko.

Listovnog papira u omotima i u škatuljama, pripovjeshih, školskih i trgovačkih knjiga, koledara te visio-rišačeg materijala.

Cijene vrlo umjerene.

Razglednice samoborske te razne druge, kao umjetničke, razni vidici, ruže, ljubovne, čistike, djeca itd. — dobiju se najjeftinije u papirnici S. Seka, Trg Leop. Salvatora.

5500

svjedodžbi od liječnika i privatn. potvrđuju, da

KAISER-ove

prane karamele sa tri omorike najuspješna. odstranjuju

Kaselj

promuklost, sluzavost, katar i kašalj hripavac

Omot 20 i 40 fil., svežanj 60 fil.

Dobiva se kod **MIRKA KLEŠČIĆA** ljekarnika u Samoboru.

KNJIŽEVNI PRILOG „SAMOBORSKOG LISTA“

U SLAVU

100-GODIŠNJICE VRAZOVOG RODJENJA

U SAMOBORU 3. SRPNJA 1910.

JULIJANA (LJUBICA) CANTILY.

JOSIP MILAKOVIĆ — SARAJEVO: NA GROBU VRAZOVE LJUBICE.

Usamljeni grobak. Jedna ruža svela.
A oko nje bršljan. Laticice se rone
I pastaju dolje i mirisom pune
Tvoj krevetak mili kraj puteljka bijela

I danas sam ogje. Čisto burnih ljeta
Minulo je davno od tog sretnog doba
I danas sam ogje. O što čivno cvjeta

Tu sam kao dječak — vedra jošte žela —
Tako jednom stao. — I čežnje mi pune
Pitale se oči, ko tu dolje trune?
Taj tihani grobak! A pun milih pčela!

Opet ona ruža! A bršljan vrh groba
I danas je grli. — Tu Ljubica spava — —
Što biljše slavulj! — Stanko! Slava, slava!

mimoići. Da je prijateljstvo između Vraza i Ljubice potrajalo i dalje, vidimo i iz kasnijih listova Vrazovih Livadiću i drugim samoborskim prijateljima, u kojim listovima pjesnik uvijek pozdravlja „mlu gospodu Englerku i njezinu ljubeznu djecu“, kao što iz toga, što je Vraz posvetio „Dulabije“ Ljubici već u vrijeme kad je ona bila udati.

Da je najbliža i najbolje upućena okolina ovu ljubav također smatrala pjesničkom i idealnom, vidimo ponajbolje iz toga, što je g. 1842. Kad je Ljubica umrla, njezin otac zamolio Vraza da spjeva par stihova za njezin grobni natpis.

Ovoj se molbi međutim Vraz nije odazvao. Njegova bol nad smrću Ljubičinom bila je prevelika a da bi se da'a sapeti u ono nekoliko stihova, što ih je mogao nositi grobni spomenik. Zato je on u prekrasnom četvrtom dijelu „Dulabija“, što ga je spjevao tek g. 1848 dakle već u predvečerje svoga života, podigao toj svojoj neprolaznoj ljubavi spomenik kao nijedan hrvatski pjesnik prije ni poslije njega, — spomenik, kojega ne će nestati dok se bude zahvalni narod sjećao svoga preporoditelja, nježnoga pjesnika Stanka.

Pravo je dakle, da mi, koji smo blizi susjedi Ljubičina groba, koji ga gledamo u cvijeću proljeća i u snježnoj zimskoj zavravi, koji prolazimo kraj njega u turobitu i veselim danima svojim, — slaveći danas spomen Vrazovu i na taj grobni humak stavimo cvijetak uspomene. Ispuniti ćemo tako želju onoga, koji je davno prije nas grob ovaj ovjenčao najljepšim cvijećem duše i srca svoga.

BOGUMIL TONI — SAMOBOR: NA LJUBIČINOM GROBU.

(1) *obezbožnjitelj rođenja Stanka Vraza.*

Podjite joj grobu danas
Sjetite se drage žene,
Što zna, što je ljubav
Orošene što su zjene.

Koji znate, što je čežnja,
Što sred grudi ljudskih klije,
Ljubav čista, što zaludu
Čeka sunce da je zgrije.

Podjite joj grobu danas
Zapuštenom humku jednom,
Gdje ju smrt prije reda
Pokopala rukom lednom.

Sjetite se našeg Stanka
U ganuću srca živa,
Sjetite se srca mrtva
Što pod humkom ovim sniva.

Donosite s'na cvijeća
Nek joj humak resi cijeli:
A vijenac joj sam je pjesnik
Davno dao neuveli.

U nj je svoje srce slilo,
Ljubav svoju, mutne suze,
Svoje nade ponajljepše,
Što mu svijet ih kruti uze.

I kad smrt mu Ljubu otz,
Kad se zvona čula mukla,
Njegovijeh sa gusala
Najbolja je žica pukla.

A danas je blagdan Stankov
„Slovinskog“ je slava svijeta,
Što ugleda život pjesnik
Što je ravno prošto ljeta.

Zato danas duh će njegov
— Kada padnu tihe sjene —
Prići k ovom grobu pustom
Grobu svete uspomene.

I možda će klonut časnom
Od ljubavi i ganuća,
Spomenut se čara njenih —
Pjesme svoje nadahnuća.

Pa tu, gdje mu Ljuba sniva
Srcu njegovom najmilija,
Ponovit će ljupke stihove
Slatkih svojih Djulabija.

Podjite joj i vi grobu
U ganuću srca živa,
Sjetite se srca mrtva
Što pod humkom ovim sniva.

Kitite joj humak danas
Neka barem cvijećem sjaje,
Kad Ljubicu narod časti
S tim i Stanku poštu daje — —

DR. LJUDEVIT ŠOLC — SAMOBOR: LJUBICI.

Ti bješe Stanku, što je danu jutro
I jutru što je rujni sunca trak,
Ti bješe Njemu, što je srni vrelo
I sivom oru, što je modri zrak.

Kroz tromi talas tugjeg menueta
I budilice kruti, gromki jek
Oglasila se radi Tebe lira
I zaljubljene tamburice zvek.

Na Tvom je čelu našo zadah jutra,
Na kosah sunca preporodnog sjaj,
U srcu narod, a u oku pjesme,
U duši mladost, a na usnah raj.

Ko hladni trepet nedosežne zvijezde
Nad njegovim žičem sjao je Tvoj lik —
Zbog Tvoga oka skladao je pjesme
Zbog svoje pjesme posto besmrtnik.

MATE MALINAR — SAMOBOR: NACIONALNI I LJUBAVNI IDEALIZAM STANKA VRAZA.

Kad se zagledamo malo bolje i dublje u rad Stanka Vraza, vidimo, da je on sinteza dvojakih elemenata: patriotskog idealizma i idealizma ljubavi.

U ono vrijeme, kad je Vraz živio i stao raditi, opazio se i provirivao tek zatonak našeg nacionalizma, no i taj je našim ilircima kao idealistima bio preuzak, jer su iz patriota užih postojali „Južni Slaveni“ jer je tek to široko i šire poje moglo da obuhvati široke njihove koncepcije i zamisli.

I oni su se tako opojili tim velikim patriotskim idejama i idealima, da im ništa nije bilo teško, kao ni kršćanima u prvim razvojem kršćanstva i da su svojim živim uvjerenjem osvojali svakoga, s kojim su samo došli u doticaj.

Na tom njihovom velikom uvjerenju sazdała se ona lijepa zgrada, što je vidjamo sada: mi smo nacionalno skoro sasvim samostalni i izdiferencirani, te nema straha, da će nas tko odnaroditi; naša je literatura jedna od najboljih na balkanskom poluostrvu; naše se pjesništvo po našim predstavnicima: Preradoviću, Mažuraniću, Kranjčeviću, Vidriću i tolikim drugima može da omjeri i sa svjetskim produktima te ruke; naše novinstvo dostiglo je već veliki stadij razvoja, u opće sve duševne pojave od ono doba rastu i množaju se lijepim evolutivnim korakom.

Djelovanje Strosmajera i ostalih pobornika, Jugoslavenka akademija ecc. to je tek nastavak onih ideja i rada, u kojima je učestvovao svom dušom Vraz i ako u polješanov formi.

Doba velikih ideala, velikih koncepcija, širokih zamisli i rada, kad se ništa nije držalo nemogućim, stvorilo je veliki dio našega Vraza. Da je to istina svjedoče nam i njegove patriotske pjesme, drugovanje s Gajem i drugima, a i tolika pisma, koja je slao svojim prijateljima, koja sva odišu duhom i idealima onog doba. I kad ne bi imali drugih dokumenata iz onog našeg mladenačkog narodnog doba, po pismima bi Vraza mogli da proniknemo u njegovu bit.

Drugi veliki faktor, da li veći i jači od prvoga teško je reći, u izgradnji individualnosti i veličine Vrazove — bila je njegova široka, platoniska i idealna ljubav prema ženi — a da je ta žena bila Ljubica — Samoborka — ne treba ni ni spominjati.

On je o svojoj Ljubici samo maštao i sanjario i ni trunka materijalizma nije bilo u tom maštanju. Njega su oči, pogledi i Ljubica uopće opojili, zarobili i prikovali i on je samo te oči i te poglede vidio i gledao na svim utrenicima svoga života.

No Vrazova ljubav nije bila ljubav momenta, časovitih raspoloženja i prkosnih hirova, ta je ljubav bila njegov drugi ja i ona je bila njemu isto tako potrebna kao nacionalni idealizam ili kao njegov tjelesni integritet, ako je htio i mogao da postane velik i slavčan.

Da je ta Vrazova ljubav bila ljubav svoje vrsti — znamo predobro svi. Njegova Ljubica nije bila nikada njegova, ona se nalazila uvijek u nekoj distanci od njega. Baš taj momenat, ta distanca, baš to je temeljna i najznačajnija točka u toj ljubavi — ona je odlučna za sav njegov lirski rad i ona je učinila, da je nicalo ispod pera Vraza dragocjeno biserje u formi malih pjesmica — a pod imenom skupnim Djulabija.

Pa i onaj motto u drugom dijelu Djulabija:

„Piije voda, plije,
po kamenju bući,
tko uzdisat nezna,
ljubav ga nauči.“

govori nam najbjeledanije o tome.

Vraz se nad Ljubicom nije raščarao — jer je nije vidio u svim momentima života, ona je njemu bila i ostala uvijek onakva, kakva je bila, kad se prvi put u nju zaljubio — jer idealom može da bude slinga i zagonetka.

Ona je bila i ostala materijalizirana forma njegovog sveukupnog idealizma, u njoj je on najbolje vidio zasnovani kip svoje mašte, kip, koji Ljubica nije mogla, ni znala ni htjela porušiti i narušiti, a što se ipak prečesto u zajedničkom životu s idealima događa.

Davno već prije desio se isti slučaj s velikanom Petrarkom u Italiji, koji je prodočio velebnim pjesmama svoju Lauru, premda ga ona ni voljela nije, premda je pošla zamuš za drugoga i premda ju je Petrarka tek vrlo rijetko vidjao. No sve to — na vlas jednako kao u našega Vraza — i bilo je odlučno, te se danas Italija diče s Petrarkom kao s jednim od svojih najvećih ljudi.

Te nam momente riše frapantno i Wilde u svome „Dorianu Grey“, gdje je bilo idealizma samo dotle, dok je postajala stanovita distanca između pjesnika i predmeta ljubavi.

Pa i naš Vjenceslav Novak u svojem djelu „Dva svijeta“ prikazuje u tragici taj odnošaj idealizma i realnosti, gdje realnost uništava idealizam i gdje umjetnik propada, jer je on prestao živjeti, kad je porusen onaj svijet, koji si on bio u mašti stvorio i koji je materijalizirao u ženi, koja nije toga bila vrijedna.

I Heine, taj najproslavljeniji poeta Njemačke imade mnogo sličnog i u životu i u svojim djelima s našim Stankom Vrazom.

Tako bi mogao nanizavati bezbroj primjera i fakata, koji bi uvijek i samo potvrđivali važnost one distance — udaljenosti pjesnika od predmeta svoje ljubavi.

Vraz istina nije doživio ispunjenja nijednog ideala — ni slobodu i ujedinjenje domovine, ni to, da bude Ljubica njegova.

On je kao čovjek patio i stradao, ali je kao pjesnik uživao i dizao se sve više i više pred očima svojih savremenika.

Mi koji iz daljine gledamo na sva ta fakta prošlosti, samo s veseljem moramo da konstatiramo činjenicu, da je Ljubica bila dorasla bitonim, što je i pjesnik htio — idealom, koji hoće da i ostane ideal.

Ona je i to i ostala — ona je prema tome pridonjela veliki dio slavi i veličini Vraza, pa mogu da kliknem:

„Slava vrijednom idealu Vraza — slava patniku — čovjeku i proslavljenom pjesniku — Vrazu!“

5% u korist naše djece.

„Amur-Creme“

preporuča se kao najbolje i najfinije sjajno laštilo sadašnjosti za cipele (box-kalf i ševro). Isto ne kvari kožu, ne otpusta boju, ne propusti mokrinu, daje najljepši sjaj, te čini obuću mekanom i trajnom.

Čuvajte se patvorina, koje kvare obuću. Tražite izričito „AMUR-CREME“ isto se dobiva u svim boljim trgovinama
Prvi hrvatski proizvod sjajnog laštila

„AMUR-CREME“

J. URLI, Zagreb.

Dobiva se u Samoboru u trgovini kožom
JANKA FILIPCA SIN.

Krojačka radionica

Vjekosl. Sirovice

u Samoboru

preporučuje se sl. građanstvu za solidnu izradbu odijela po najmodernijem kroju, iz najboljih engleskih tkanina uz vrlo povoljne cijene.

MAVRO NEUMANN

(Fil. Jurčića nasljednik)

trgovina koža u Samoboru.

Preporučuje svoje skladište

svakovrsne kože,

najfinije laštilo za box, chevro, lak-cipele
pete od gume svake veličine,
te svakovrsne postolarske i čizmarske
potrepštine i alat.

Vlastiti proizvod gornjih dijelova.

Umjerene cijene.

Brza i solidna podvorba.

K SVOME SVOJ
LOZINKOM NAM BUDI,
TADA ČEMO ISTOM
BIT POTPUNI LJUDI.

Preporučujem se sl. građanstvu
sa veleshtovanjem

Ivan Geček.

DOMAĆICE!

Želite li biti jeftino, brzo i točno podvorene, to se izvolite potruditi u moju trgovinu, gdje ćete naći uvijek na skladištu: Najfinije francesko ulje bez mirisa, banatsko brašno, fine kave, čaja, groždjica, badema, malinov sok (Himbeersaft) kao i svu ostalu specerajsku robu. K tome preporučujem limeno, emailovano i drveno kuhinjsko posudje uz znatno snižene cijene.

Sa štovanjem

M. ŠKAREK.

Roba svježa, cijene umjerene!

Preporučujem osobito velec. gg. ljetovišnim gostima i izletnicima: sira, sardina, slanine, razne vrste kobasica, satalada, prve vrste hrvatske salame, domaće masti, svaki dan svježa

kuhana butina

čokolade, kave, pravog ruskog čaja, bombona i sve vrste specerajske robe. — Veliki izbor svih vrsta razglednica Samobora i okoline.

Zajamčeno čisti i naravni

malinov sok i limunada

u bočicama i na čase sa soda vodom.

Sa štovanjem

V. Matota

sada Rambergova ulica br. 4

EDUARD PRESEČKI
TRGOVINA I PEKARNA, SAMOBOR.

Najljepše

Kambrike, delene, zefire

kao što i lijepe ljetne štofove svake vrste i uz najumjerenije cijene prodaje

L. Rosenberger

trgovina manufakturne robe

Samobor, glavni trg.

Samoborska cementna industrija

preporučuje sl. općinstvu svoje bogato skladište sve vrste cementne robe, kao cementne cijevi u svim veličinama za kanalizacije, mostove itd. — Nadgrobne spomenike, blokove za zidanje, crijep za pokrivanje krovova u svim bojama. — Stube po mjeri i nacrtu izrađuju se točno, brzo i uz najjeftiniju cijenu.

Roba dobra, podvorba solidna, cijene umjerene!

S veleshtovanjem

Samoborska cementna industrija.